ఆద్యంతాలనడుమ అరవింద

పోరంకి దక్షిణామూర్తి

ప్పటుపావడా, పల్చటిఓణీ, పచ్చటి ముఖానికి ఎర్రటి పెదవులూ—సన్నగా, నాజూకుగ్గా నిలుచొని చూసింది.

ప్రసాదరావు కోసం చాలా కాలానికి మళ్ళీ వాళ్ళింట్లో అడుగుపెట్టాను. ఆ యిల్లు నిండుగా నవ్వుతున్నట్లు కనిపించింది.

వయ్యారంగా సిగ్గుపడుతూ మళ్లీ వచ్చినట్టుగానే వెళ్ళిపోయింది.

మరో క్షణంలో ప్రసాదరావు వచ్చాడు.

"ఏవోయ్ దక్షూ! ఏమిటిలా ఊడిపడ్డావ్? రారా. కూర్చో! ఏమిటి విశేషాలు? ఎప్పుడొచ్చావు? ఉత్తరం ముక్కైనా వ్రాయలేదేం?"

వర్షపుజల్లులా ప్రశ్నలు కురిపించాడు.

"దక్షయ్య వొచ్చాడు యిలారాలే అమ్మా!" అంటూ లోకి అమ్మగారిని పిలిచాడు. నాన్నగారూ, తమ్ముడూ, యింట్లో మిగిలిన వాళ్ళందరూ ఒక్కుమ్మడిగా చొచ్చుకొని వచ్చారు. మావూరి విశేషాలూ, చుట్టాలూ, స్నేహితులూ అందరిగురించీ ఎన్నో సంగతులు మాట్లాడుకున్నాం. ఇంత కాలానికి మళ్లీ వెళ్లిన్యా! కడుపు నిండినట్లయింది.

అతని చెల్లెలు కాఫీ తెచ్చియిచ్చింది. ఇచ్చి వెళ్లిపోబోయింది. పోబోతూంటే ప్రసాదరావు ఆమె చెయ్యిపట్టుకుని యిటు లాగాడు. నవ్వుతూ మావైపు తిరిగింది.

"వీడెవరో తెలుసుటే అరవిందా?"

తెలియదన్నట్టు చూసింది.

"ఎప్పుడూ చూడలేదూ?"

నవ్వులోనే లేదంది. ఆ నవ్వు గలగలమన్నది.

"నువ్వోసారి సైకిలు మీదనుంచి పడ్డావు జ్ఞాపకం ఉందా?"

"ఆఁ! జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఈయనే నన్ను పడేశారు. మోచేతిమీద యింకా మచ్చకూడా ఉంది."

ఫకాల్న నవ్వుతున్నాము. నవ్వుతూనే అరవిందా వెళ్ళింది.

"ఆ డొక్కు సైకిల్నే నువ్వు స్వారి చేస్తున్నావ్రా నాయనా యింకా?"

"లేదు. ఈ మధ్యే హంబర్ ఒకటి కొన్నాను. పాతదాన్ని మా తమ్ముడు లొంగదీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు."

"బాగానే ఉంది! ఇంకేమిటి విశేషాలు?"

"ఏమున్నాయి నాయనా? నువ్వే ఏమయినా పడేస్తావని నవ్వులింత చేసుకొని వచ్చాను."

"నీ నవ్వులు మునపటికంటె హెచ్చా ఏదో జరిగినట్లు కనపడతాదే!"

"పదేళ్ళలో మీ యిల్లు యెంత మారిపోయిందిరా బాబూ!"

"మనుషులే మారిపోతూ వుంటే యింకా యిల్లంటావేమిటోయ్!"

"అప్పుడు నాకెంత ఉండేది అరవింద! ఇప్పుడు యెంత మారిపోయిందో చూడు. ఇది పుట్టిన రోజున అర్ధరాత్రి మనం మంత్రసానికోసం వెళ్ళాం జ్ఞాపకం ఉందా?"

"అవును"

"వస్తూంటే నాకు నాల్గో కేలుతూనా పట్టింది!"

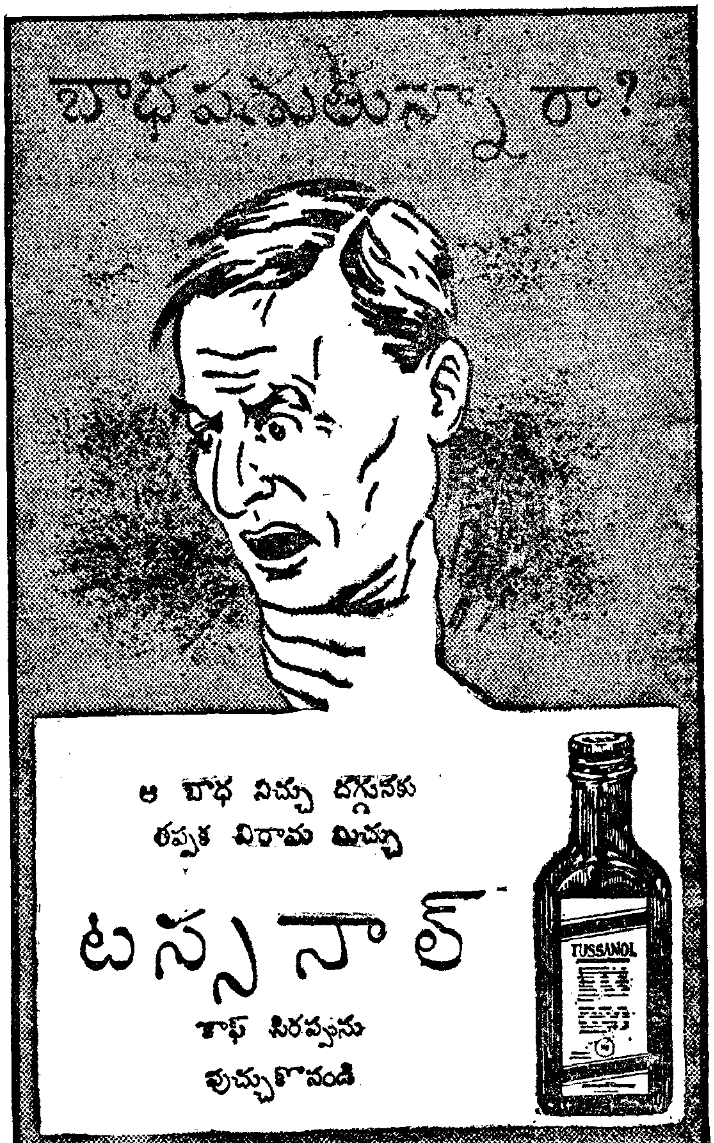

★ ఆద్యంతాలనడుమ అరవింద ★

"అబ్బ న్రోయ్! మరిచేపోయాను. ఇప్పుడు నీ పెళ్ళికోసం మా నాన్న తెగపడి పోతున్నాడు. నీ ఎటికలో మంత్రాలు చదివి దైవా గ్రంథం చూద్దామా, అదీ క్రొత్త కుర్రాళ్ళిద్దాం!"

"పెళ్ళి చెయ్యడం ఎంతలా! చిన్నానాటి అమ్మాయిని చిటికెలో తీసుకు వస్తాం! వరేజా?"

గది పక్కగోడలు కిలకిలా నవ్వాయి.

మళ్ళీ మా ఇంట్లోగా ప్రసాదాన్ని కలుసుకోవడమే పడిందికాదు. ఉత్తరాలు వ్రాసుకోవడంలో ఒకళ్ళనిమించిన వాళ్ళం మరొకళ్ళకి ఉంది. అయినా విశేషాలేమీ లేనప్పుడు జాబులు వ్రాసుకోవడంకూడా చేతకాదు మాకు. ఆమధ్య ఒకసారి చాలా భారతం ఒకటి వ్రాసే వ్రాశాడు. అరవింద పెళ్ళికోసం సంబంధాలగురించి. దానికి జవాబే నాకు వ్రాయడం పడినదికాదు.

చిన్నప్పటినుంచీ అరవింద మీదనాకొక విధమైన అభిమానముంది. మా చెల్లెళ్ళతో సమానమయిన ఆప్యాయతా ఉంది ఆమె పుట్టినప్పుడు యింట్లో ఏర్పాటన్నీ చేసి, అవి వాళ్ళతో సమానంగా నిర్వహించాము, ప్రసాదమూ, నేనూ. భారసాలకి దానికి నేను బహుమతినిచ్చిన గౌను మూడేళ్ళ వరకూ తొడుక్కుంటూనే ఉంది. తరువాత బడిలో చేరారు; మా నాన్నగారికి ఆ వూరి నుంచి బదిలీఅయిపోయింది. ఆ నాటికి మళ్ళీ మూడేళ్ళక్రితం కలుసుకున్నాను.

మా చుట్టాల్లోనూ స్నేహితుల్లోనూ చాలామంది కుర్రాళ్ళు ఉన్నారు. నేను చెప్పినవేళ సవ్యంగా పెళ్ళి జరిగిపోవడానికి ఏమీ అభ్యంతరం ఉండదు. కాని వాళ్ళల్లో ఎవరూ దానికి తగినవాళ్ళని నాకు తృప్తి కలగలేదు. అందమూ, చురుకూ, తెలివితేటలూ కలిగిన అమ్మాయిని కనపడ్డవాడితో కళ్యాణంచేయడం నాకు నచ్చదు. మరి కొన్నాళ్ళు ఓపికపడితే మంచి చదువూ, సంస్కారమూ, అర్హతా ఉన్నవాడు దొరక్కపోతాడా అని నా ధైర్యం. నా కంటే ప్రసాదానికే ఎక్కువ బాధ్యత ఉన్నా, నా అనుమతి పొందకుండా వాడూ ఏమీ నిర్ణయించడని నాకు తెలుసు.

అనుకోకుండా ఒకరోజున అరవింద పెండ్లికి ఆహ్వానం అందింది. పెండ్లికొడుకును గురించి నేను ఎప్పుడూ వినలేదు; చూడనూ లేదు. అవాంతరాలు కొన్ని రావడంవల్ల పెళ్ళికి వెళ్ళలేక అభినందిస్తూ ఒక తంతి పంపాను.

మాటల సందర్భంలో యింట్లో అనుకోవడమేకాని, మళ్ళీ వాళ్ళెవర్నీ కలుసుకోవడమే పడిందికాదు.

తరువాత కొన్నేళ్ళకి హైదరాబాదులో ఎగ్జిబిషన్ చూస్తూఉంటే, ఒకరోజున హఠాత్తుగా అగుపించింది అరవింద. రెండేళ్ళపాప చంకలో నవ్వుతున్నది. కుర్రాడిని ఆమె భర్త ఎత్తుకున్నాడు. ఇంకొక అమ్మాయి తండ్రి చేయిపట్టుకుని నడుస్తున్నది.

భర్తను నన్ను పరిచయం చేసింది. అతను చాలా ఖుషీగా మాట్లాడాడు. మర్నాడు వాళ్ళయింటికి రమ్మని పిలుపు కూడా యిచ్చారు. వాళ్ళ ముగ్గురు పిల్లలకీ బొమ్మలూ, గౌనులూ కొనియిచ్చాను.

నాకోటిగాడిని సహితం చలింపజేసే అందం ఉండేది అరవిందకు. ఆమె ఫలానా అని చెప్పక, అంతకుముందెప్పుడూ చూచి ఉండక పోయినట్లయితే—ఆమె ఫోటో నాచేతికిచ్చి అభిప్రాయం అడిగితే, అ

చక్కని మాటల్లో అది చెప్పలేక గిజగిజలాడేవాడిని. దేవవేశ్యలైన మేనక, రంభా, ఊర్వశులతో ఆమెను పోల్చడం చాలా చిన్నతనం. అందమున్నది, ఇలా ఉన్నది. అని నిర్ణయించి చెప్పడానికి వీలు లేనిది. అది చూసేవాడి కళ్ళలో ఉంటుంది. కేవలం సినిమాలో చక్కని బొమ్మను చూసినట్లు కాదు. ఇది చూడడానికి అంతర్ దృష్టి కావాలి. నఖశిఖ పర్యంతమూ విరిగే సప్తవర్ణాల కాంతి సమ్మేళనమూ, ఆ సందోగాన్ని ఆయా అంగాలలో తగినంతగా, వేరువేరుగా పొదవే విశ్లేషణా; సాధారణ రక్తమాంసాలతో నిండిన ఆ శరీరంలోని అవయవాల్లో—మనిషి మనసును పట్టుకొని లాగి, నిరంతరమూ ఉత్సాహపరచి, ఎంత చూచినా, తాకినా, అనుభవించినా తరగనిది, తనివి తీరనిదీ దాహం పుట్టించి, రెట్టించగలిగే చక్కని ఒక పొందిక; ఆ మనిషిని మైమరచేటట్లు చేయగలగాలి. అట్లా చేయగలిగేశక్తి ఆ వస్తువుకి ఎప్పుడూ ఉంటుంది. కాని అది చూడగలిగిన శక్తి మనకు ఉండదు. నూరు రూపాయల నోటు చిన్న పిల్లవాడి చేతికి యిస్తే మామూలుగానే అనుకుంటాడు. కాని దాని విలువ మనకి మాత్రం ఎప్పుడూ స్ఫురణలోనే ఉంటుంది!

ప్రొద్దుటే అరవింద యింటికి వెళ్ళాను. తన బంధువులందరినీ ఒకేసారి చూసినంత సంతోషం కలిగింది ఆమెకు. అందమైన రేడియో సెట్టూ, పెద్దపిల్లకి కొత్త సైకిలూ, [illegible] చూపించారు. వాళ్ళ పిల్లల్లో పెద్దపిల్ల మూగదట. నాకు చాలా జాలి కలిగింది. అచ్చు తల్లిపోలిక! ఆ లోటు లేకుండా ఉంటే భగవంతుడికి నష్టమేమి కలిగిందో! ఆఫీసు ప్రమోషన్లు గురించి, పంచవర్ష ప్రణాళిక గురించి అతను చాలా సేపు మాట్లాడాడు. ఒకపూట వాళ్ళ యింట్లో గడిపి, ఆ సాయంత్రమే మళ్ళీ మా వూరికి బయలుదేరాను.

పెళ్ళి నాకు తెలియకుండా అయిపోయిందన్న నిష్ఠూరం తప్ప, మా అరవింద అంత సుఖమైన సంసారం గడుపుతోందని అంతకుముందు నేను ఊహించలేకపోయాను. చాలినంత ఆదాయమూ, అనుకూలుడయిన భర్తా, నిండయిన సంసారమూ అందరికీ లభ్యం కావు. అక్కడికీ ఆ పెద్దపిల్లను గురించి ఆమెలో దిగులు కనిపించక పోలేదు. ఇరవై యేళ్ళ క్రితం నేను ఊహించిన అరవిందకీ, యీమెకీ చాలా భేదం ఉంది. ఆమె రంగు చాలా వన్నె తరిగినది. సన్నగా జావలాగున్నది. అయినా వాళ్ళకుటుంబం నాకేమీ యిష్టంపోయి గానే కనిపించింది.

ఇంటికి వెళ్ళాక ఆమె భర్తకి ఉత్తరం వ్రాశాను. వాళ్ళ ఆతిథ్యానికి అభినందించానని అప్పుడప్పుడు యోగక్షేమాలు వ్రాస్తూ ఉండమనిన్నీ.

చూచాయగా అతను ఒకసారి వ్రాశాడు. అరవిందకు అన్నకోశంలో ఏదో జబ్బు బయలుదేరిందని!

కొంపతీసి 'గాస్ట్రిక్ అల్సర్' కాదు కదా. అని భయపడ్డాను. అది యిదే అయింది. కొంతకాలం హోమియోపతీ మందులు వాడారట. చివరికి ఆ పంచదార మంత్రతో నమ్మకం పోదరక యింగ్లీషు మందులు యిస్తున్నారట. 'ఎక్స్‌రే' ఫోటో తీసేవరకూ ఏదైనదీ స్పష్టంగా తెలిసింది కాదట. అది చాలా ప్రమాదమయిన జబ్బే అయినా, లేతలో ఉంది కనుక సరియైన వైద్యం చేయిస్తే తగ్గకపోదని నాకెందుకో నమ్మకం కలిగింది.

అరవిందకి అలాటి జబ్బులు వస్తాయని నేనెప్పుడూ ఊహించలేదు. శరీరతత్వం ఆరోగ్యమయినది. అయినా ఏ ఘడియకు ఏది అనుభవించాలో నేనెవర్ని నిర్ణయించడానికి!

మంచి వైద్యమే చేయిస్తున్నారనీ, తగ్గుముఖం పట్టిందనీ వ్రాశాడు అతను. సంతోషించాను.

ఎప్పుడూ లేనిది ఒక రోజున దల్లగా ఉత్తరం ఒకటి వ్రాశాడు ప్రసాదం.

అరవింద బావిలోపడి మరణించిందట!

తల్లక్రిందులయ్యాను.

వెంటనే హైదరాబాదుకి ప్రయాణం కట్టాను. ఇంకో రెండుపనులు కల్పించుకొని.

అరవింద భర్తకు వెన్ను విరగగొట్టినట్లయింది!

ఆమె ఆత్మహత్యకు ప్రబలమైన కారణాలు నాకేమీ తెలియవు. యాభయ్యోపడిలో, నా మెదడుకూడా సరిగా పనిచేయలేదు. అతను చెప్పినది చాలా ఆశ్చర్యంగానే ఉంది.

ఆ రోజు మధ్యాహ్నం పదిగంటలకు-పిల్లలందరూ చాలావరకూ వెళ్ళిపోతారని, ఒంటరిది ఉండవచ్చని, అంతవరకూ ఇంట్లో తిరగా—హాస్పిటల్‌కు మందుకోసం వెళ్ళిందట! ఆమె కూడా పెద్ద పిల్ల ఉన్నది. సాయంత్రం ఆరు దాటాక యింట్లో కనిపించలేదు. రాత్రి పదిగంటలకు యింటికి అవతల బావిలో శవం కన్పించిందట!

చాలా అగమ్యంగా ఉంది!

నేను వెళ్ళిన రోజు రాత్రే మూగపిల్లకి ఘోరమైన జ్వరం కాసింది. తండ్రి వెళ్ళి డాక్టరును తీసుకుని వచ్చాడు. ఆయనను చూసి ముఖం త్రిప్పుకుంది, ఆ పిల్ల. వొంటిమీద చెయ్యి వేస్తే ఛెఢేలున త్రోసేసింది. నోట్లో మందుపోస్తే తుపుక్కున మొహంమీద ఉమ్మేసింది. డాక్టరు తలవంచుకొని వెళ్ళిపోయాడు. దయాన్నీ, భయాన్నీ దానిని ఒప్పించడానికి ప్రయత్నం కూడా చెయ్యలేదు.

మర్నాటికి ఆ అమ్మాయి జ్వరం చాలా వరకూ తగ్గింది. బహుశా అది తల్లికోసం బెంగా, భయమూ వల్ల వచ్చినదేనని అనుకున్నాము. ఆమె తండ్రి హాస్పిటల్‌కి పోయి మళ్ళీ మందు తెచ్చాడు. ఈసారి ఆ పిల్ల సీసాయే గిరవాటేసింది. అతను విసుక్కున్నాడు. నేను మంచం దగ్గరకెళ్ళి కూర్చుని తల నిమిరాను. నుదిటిమీద చెమటబొట్లు మెల్లిగా తుడిచాను.

ఆ అమ్మాయికి మాటలురావు. మన మాటలు మాత్రం అర్థం అవుతాయి. కాని వినట్లే నటిస్తుంది. 'మందు ఎందుకు పారబోశావని' సంజ్ఞచేసి ఆమె భాషలోనే అడిగాను. చేతులు వెడల్పుగానూ, ఎత్తుగా చూపించి, యీ చెవిలోనుంచి ఆ చెవిలోకి సెతస్కోపు చూపెట్టి, కీచు మని యేదో అరచి, నేలమీద తుపుక్కున ఉమ్మేసింది.

అప్పుడర్థమైంది. డాక్టరుమీద ఆమెకి అమితమైన కోపం ఉందని! ఇంత చిన్న పిల్లకు అంతటి కోపమా? అయితే ఆ కోపానికి కారణం ఏమై ఉంటుందా అని ఆలోచించాను. నాకు అంతు పట్టలేదు. అరవిందకు ఉండినంత ఆత్మాభిమానమూ దీనికీ ఉన్నది! సంగతేమిటని ఆ పిల్ల తండ్రినీ అడిగాను. అతనూ తెలియదన్నాడు. ఎట్లాగయినా దానిని ఒప్పించి మందు త్రాగించాలనుకున్నాను. బతిమాలాను. లాలనచేశాను. మందు త్రాగితే రూపాయి యిస్తానన్నాను. ససేమిరా, వినలేదు.

చేతితో ఏదో సంజ్ఞలు చేసింది. అమ్మ ఫోటో కేసి కూడా చూపెట్టింది. నా చేయి పట్టుకొని లాగి, బుగ్గమీద ముద్దుపెట్టుకున్నది. దిండులో తల దూర్చి వెక్కి వెక్కి యేడ్చింది.

మూగపిల్ల చేష్టలకీ, అరవింద మరణానికీ ఏదో సంబంధం లీలగా స్ఫురించింది. ★